

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A jó öreg kuruc Thaly Kálmán a városi ellenzéki népgyűlésen elragadtatással beszélt Kovács polgármesterről, aki a városi közgyűlésen a bizalmatlansági indítvány mellett szavazott. Sajnálom — ezt mondta Thaly — amit a polgármester ur aranytiszta hazafiságával és elvhűségével alkotmányunk védelmére példa adásul megtett, hogy nem tették meg a tanács többi tagjai is övele.

Csodálatos. Amikor Thaly Kálmánt a városi tanács egyhangú javaslatára a közgyűlés Debrecen város díszpolgárává választotta, akkor nem sajnálta le a tanácsot!

*

Puky Gyula Debrecen város és Hajdúmegye volt főispánja ugyanesak megtett mindent vezére báró Bánffy Dezső érdekében, a városi népgyűlésen. Olyan hatásosan beszélt, hogy a szociálisták, szája izét is eltalálta. Fel is szöllitették, hogy tegyen valamit az érdekükben és beszéljen az általános titkos választói jogról. De természetesen Puky Gyula erre nem volt hajlandó, hanem inkább szidta a szabadelvű pártiakat, akik — ugymond — azért követik a kormányt, mert ott van az akarak.

Pedig hát ugy tudjuk, hogy Puky Gyula 2 évig ette azt a kormánypárti abrakot és csak akkor fordította meg a köpenyeget, amikor kiürült előtte az az abrakos tarisznya.

*

A hétfői Zádor banketten Dr. Gulyás István is tartott felköszöntőt. Tisztára magánjellegű volt ez a tósz, ment minden politikától és mégis a politikát juttatja eszünkbe.

Ez a Dr. Gulyás törvényhatósági bizottsági tag volt a függetlenségi párt jóvoltából. De amikor megalakult az Uj-párt és annak tagja lett úgy érezte, hogy az ő megváltozott politikai meggyőződésével nem képviselheti azoknak a függetlenségi polgároknak az érdekeit, akik a törvényhatóságba küldték. Elhagyta a függetlenségi pártot, hát vissza adta mandátumát azoknak, akik rábizták a képviselőletüket.

Vannak azonban a városi törvényhatóságban még többen olyanok, akik a megválasztásuk után cserélték el a politikai elveiket. Ezek azonban elfelejtették választóiknak visszaadni a megbízatást.

Szabadelvű programmal kerültek a törvényhatósági bizottságba Dr. Balkányi Miklós, Dr. Dereakassy István, Márk Endre, Pálffy Gábor és Dr. Popper Alajos, Dr. Freund Jenőt meg a függetlenségi választották meg. Lám ezek az urak anynyira megfélekedtek választóikáól, hogy még nyílt levelet sem tartottak érdemesnek intézni a választóikhoz!

Tisztázzuk a helyzetet.

A házsabályrevíziót minden komoly politikus elkerülhetlenül és föltétlenül szükségesnek tartja és tartotta a multban is.

Mégis az történt, hogy a parlamenti ellenzéki pártok a revíziónak még a gondolatát is elutasították és a benyújtott indítványt technikai obstrukcióval támadták meg.

Tisza István gróf tisztában van azal, hogy házsabályrevízió nélkül sem ő, sem más, alkotmányosan nem kormányozhatja az országot; mert az exlex állapotokkal való kormányzás törvénytelen, ezt rendszeresíteni nem szabad.

Éppen a parlamentárizmus tisztelte és az ő alkotmányos érzése parancsolta tehát, hogy vagy keresztülviszi a házsabályrevíziót vagy ha ezt megeselekedni nem tudja, leteszi a kormányelnöki méltóságot.

A kérdés még ma is ebben a stádiumban áll. Vagy lesz házsabályrevízió, vagy nem Tisza István lesz a miniszterelnök.

Azok, akik most azzal a gondolatmal igyekeznek impregnálni a közhangulatot, hogy Tisza István gróf meg fog bukni, a saját céljaiknak megfelelően gondolkoznak, mert ha akár a parlamenti többség, akár a korona arra határozná el magát, hogy a házsabályrevíziót mellőzze, mert a régi házsabályok fentartásához ragaszkodik, akkor Tisza István gróf politikája tényleg megbukik.

Ilyenformán felmerül az a kérdés, hogy tehát az ország érdeke, az alkotmány védelme, a törvényesség fentartása ez által nyer-e vagy az által veszít-e erősségében, ha Tisza István gróf kormányelnök marad, avagy ha megbukik?

Sem Tisza István személye, sem más politikusok személye ezt a kérdést el ne homályosítsa, hiszen bitang ember az, aki személyekért dulja fel az ország békéjét és személyekért foglal el politikai álláspontot. Becsületes ember előtt az ország érdeke az első és annak alárendelünk minden személyes érdeket.

Azt vitatják, hogy: ha megengedhető az erőszak, melylyel Tisza István gróf az obstrukció erőszakát letörni igyekezett, akkor megszűnik a törvénytisztelet, megrendül az alkotmány fogalmába vetett hitünk, mert ezen a módon más kormányok is eljárhatnak és az ország érdeke ellen való törvényeket is ránk oktrojálhatnak.

Ez a vélekedés végtelenül szemfényvesztő és hamis. Hiszen ha elkövetkeznék az a szomorú korszak, melyben az ország érdeke ellen való törvényeket akarna valamely hatalom reánk oktroyalni, mire való volna az ilyen hatalomnak az alkotmányos formákhoz való ragaszkodás? Hiszen volt már olyan történelmi korszaka a magyar nemzetnek, midőn akarata ellenére hoztak törvényeket! Ki kereste akkor az alkotmányos formákat? Kormányoztak abszolút hatalommal az ország akarata ellenére. Semmi gyakorlati értelme, semmi pozitív jelentősége nem lehet tehát annak a jajveszékülésnek, mely a technikázás letörésére alkalmazott erőszakot végzetesnek akarja feltüntetni.

Ez a nagy jajveszékülés abból a hazug feltevésből indul ki, hogy a parlamenti többség hazaáruló is lehet.

Ezt a hitvány gondolatot harminc-hét esztendő óta verik a magyar nemzet lelkébe. Ezen a hitvány gondolaton nyugszik minden gravamen, melylyel az országot haladásában, fejlődésében eddig részint meggátolták, részint akadályozták. Végre-valahára el kell már pusztítani azt a hülye rémlátást, hiszen ha az igazságnak csak egy szikrája volna, vagy lehetne is ebben a szörnyű megvádolásban, hát csakugyan nem érdemelné meg ez a nemzet, hogy a föld hátán él, de nem is élne már, mert harminc-hét esztendő alatt még az emlékének is el kellett volna pusztulni.

Lehetnek valamely nemzetnek haz

A t. gazdaközönség o figyelmébe! o

Bächer Rudolf kir. szabadalmazott ekegyára.
Melichár Ferenc kir. szabad. vetőgépyára ajánlja: Sack-rendszerű acélekéit elpusztíthatatlan acélfejekkel, továbbá világhírű páros soru „UNICUM DRILL“ sorvetőgépeit, járgányos szeeskaavágóit, répvágóit és egyéb takarmány gépeit. — Debreceni képviselőlet gyári-raktár

Ráhmer Sándornál

o Piac-utca 26. Nagytrafik udvar.

árulói, de egy ország parlamenti többsége sohasem lehet hazaáruló. Lehet egy parlamenti többség gyenge, tehetetlen, erőtlén vagy tartalmatlan, de nemzetének szándékos megrontója sohasem lehet. A parlamenti többség hibáit lehet kritizálni, bizonyos esetekben mérlegre vethetjük erejét, de felelősségteljes működésben végképpen megakadályozni sohasem szabad.

Ezer és ezer korrektívuma van a parlament hibáinak, melyek között mindig legradikálisabb a nemzet ítélete. Ebben az ítéletben megnyugvást kell találnia az ellenzéki kritikának akkor is, ha véleményére nem volna kedvező. Hiába minden ellenvetés, mert a parlamentárizmus is csak emberi alkotás és sarokpontja, alapelve az hogy: a többség határoz. Megtörténhetik a rendes bíró jogszolgáltatásnál az, hogy a perdöntő eskü, mely a valóságot bizonyította, utóbb hamis eskünek minősítették, holott nem volt hamis. Megtörténhetik, hogy egy ki nem deríthető hamis eskü alapján ítéletet mond a bíróság, mely az igazsággal homlokegyenest ellenkezik. Meg sem szabad a bírói jogszolgáltatás rendjéből az esküvel való bizonyítás módját kitörölni, mert ezen bizonyítási mód nélkül teljesen lehetetlen volna a bírói eljárást fentartani.

Ilyen sarkalatos bázisa a parlamentárizmusnak a többség-elv, melynek hibáit is tünnünk kell azért, mert nélküle nem működhetik az alkotmány.

Mihelyt tisztába jutottunk azzal az egyszerű bizonyossággal, hogy semmiféle kormány nem kormányozhatja az országot a kisebbség akarata szerint:

mihelyt tisztába jutottunk azzal, hogy a kisebbség obstrukciója miatt

sem Bánffy, sem Széll, sem Khuen, sem Tisza nem kormányozhattak:

mihelyt világosan látjuk azt, hogy a kisebbség obstrukciójával szemben Széll Kálmán a passzív rezisztenciát is eredménytelenül kísérelte meg;

mihelyt megnyugvással ismerjük el azt, hogy sem Bánffynak, sem Széllnek, sem Khuennek, sem Tiszának hazaáruló tendenciái nem voltak, nem lehettek;

mihelyt nem kételkedünk abban, hogy a technikai obstrukció szakadatlan alkalmazása, végtelen nagy károkat és veszteségeket okozott az országnak:

nyomban más színben látjuk Tisza István gróf november 18-iki lépésének előzményeit és következményeit és ha még felvetjük önmagunknak azt a kérdést is, hogy voltaképpen mit akar az ellenzék? Mi az, amivel a hazát boldogítani igyekszik? Miért harcol? Mi szándékai vannak? És ezekre a kérdésekre sehol, de sehol kielégítő válaszokat nem találunk: s lehetetlen, hogy tisztán meg ne értsük a helyzetet, melynek megoldása csak egy nyomon, csak egy uton lehetséges és pedig azon a nyomon, melyen Tisza István gróf halad a nemzet előtt.

Politikai hírek.

Hieronymi Károly Pozsonyban. A szabadelvű pártkörben tegnap este nagy élénkség uralkodott, mely jórészt Hieronymi kereskedelmi miniszter pozsonyi lelkes fogadtatásának volt köszönhető. Sokat beszéltek a miniszter hatásos pozsonyi beszédének jelentőségéről és amikor este megjelent a pártkörben zajosan megéljenez-

ték. Hieronymi egyébként tegnap délelőtt Pozsonyban meglátogatta a kereskedelmi és iparkamara házát, megtekintette az iparszakiskolát és a téli kikötőt. Később látogatást tett Frigyes főhercegnél, ki a miniszter tiszteletére villásreggelit adott.

Goluchowszky a királynál. Goluchowski gróf külügyminiszter tegnap, vasárnap délelben Gödöllőn, ő Felsége előtt külön kihallgatáson megjelent.

Uj katonai engedmény. A Zeit című bécsi lap, egy budapesti távirat alapján azt jelenti, hogy a parlamenti válság Magyarország számára újabb katonai vívmányt fog eredményezni. — Erre a dologra vonatkozólag a nevezett lapnak, a következőket jelentik:

Pittreich hadügyminiszter tegnapi kihallgatása olyan katonai megiepetéssel függ össze amely Magyarországra nézve ugyan nagyon kellemes lesz, de Ausztriára nézve annál kellemetlenebb. Az a hír, a mely a magyar ellenzéki politikusok körében elterjedt s mely szerint a vezényleti nyelv kérdésében is engedmények volnának várhatók, nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy az új véderőtörvény és az új katonai büntető törvénykönyv nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy az új véderőtörvénykönyv márelkesült és hogy Tisza I. gróf, a két javaslatot aképviselelházuj ülészakának valamely közeli ülésén fogja terjeszteni. Az új véderőtörvény a két éves katonai szolgálatot fogja proklamálni, míg az új katonai büntető törvény javaslat, amely a régi és elavult hagyományokkal szakít, tartalmazni fogja azt a rendelkezést is, hogy a magyar nyelv az első folyamodású katonai bíróságoknál érvényesülni fog. A magyarság számára tett ezen eredmény hasonló engedményeket fog maga után vonni az osztrák nemzetiségek számára is, de a legfontosabb mégis az újonelészám fölemelése, amely a

Menjek — ne menjek!

Jelenet a képviselőháznak november 18-esti ülése után, egy nagynevű politikusnak budai lakásán.

Személyek: férj, feleség.

Férj: (Különös ismertető jelei: kopasz fej, kondorbajusz) Nos, asszony, mit szólsz a mai üléshez?

Feleség: Azt, hogy én mégis csak mulatságosabbnak tartom a városligesi Barokaldit, mint a képviselőházat.

Férj: Hogy beszélhet így egy volt miniszternek a felesége? Ugy látszik: tényleg nincs érzéked a politika iránt.

Feleség (naivan): Hát politika az, a mi ma ott történt?

Férj: Elhiszem azt, még pedig a javából.

Feleség: Na, akkor igazad van, hogy nem értek a politikához, mert én azt, a mit ti ma parlamentnek neveztek, komédiának néztem.

Férj (szemrehányással): De asszony, asszony!

Feleség: De férjeeske, férjeeske! . . . Valljuk meg csak, hogy a te idődben, ugy értem, mikor még te ültél az első bársonyszékben, magad is komédiának nézted az ellenzéknek ezt az egész alkotmányos díját.

Férj: Az akkor volt. Akkor az ellenzék csak cincogott ahhoz képest, ahogy ma ordított. Edesem, ez a mai nap lélekemelő, megrázó látványokban bővelkedett.

Feleség: Meg kell vallanom, kedvesem, hogy egyáltalában nem osztom a véleményedet. A lélekemelő, megrázó látványok rendesen mély nyomot hagynak vissza az

ember lelkében, a mit a mai napról nem mernék állítani. Mindössze csak arra emlékszem, hogy mint verte Rakovszky a taktust az Apponyi éljenzéséhez. Csodálom, hogy nem szakadt ki a karja.

Férj (lelkésülten): Hát a székdobálások!

Feleség: Ugyan kérlek, csak nem vetted komolyan? Rám olyan benyomást tett, mintha éretlen gyerkőcök lapdázta volna. Hanem tudod, hogy mi volt igazán lelkesítő látvány?

Férj: Nos, mi?

Feleség: A kormánypárt elszántsága erejének a megnyilatkozása. Azokon az embereken meglátszott, ma, hogy meggyőződésből, valami felsőbb szentségtől megihletve cselekedtek. Barátom, ez nem volt ma az a fejét lógató mameluk-tábor, mely annak idején néked ült a hátrad mögött, hanem egy olyan csapat, melynek minden egyes tagjának homlokát a hazaszeretet dícsfénye övezte. Azok ma, látod egytől-egyig férfiak voltak. Hej, ha ilyenek lettek volna te alattad!

Férj: Hü, a szeredáját, asszony! Hát ez a hitvesi hűség? Mikor én ellenzékbe megyek, akkor te kormánypárti leszel? Pedig annak idején te tüzeltél, hogy ne áruljak velük többé egy gyékényen. Tegnap így, ma meg így beszélsz? Hát felesaptál Apponyinak?

Feleség (megbotránkozással): Kikérem magamnak, hogy ilyen összehasonlításokkal sértegetted. A mi azonban azt illeti, hogy kormánypárti lettem, megjegyzem, hogy a szabadelvű gárdához tartozni most annyi, mint olyan hazafinak lenni, a kinek Kossuth Lajos azt izente . . .

Férj: Ej ha!

Feleség: A bizony. De meg kell jegyezniem azt is, hogy én csak Széll ellen tüzelhetek, de azt tanácsolom, hogy várj és légy türelmes, míg ismét tettekkkel tényezőkre lesz szüksége az országnak. Te azonban elgalopiroztad magad és most tétlenül itt ülsz és töprengsz mint Hamlet, akarom mondani Apponyi, hogy menni, vagy nem menni?!

Férj: Ebben bizony igazad van. De, ha olyan okos voltál akkor, hát mondd meg most is, hogy mit tegyek? Menjek, vagy ne menjek a Hungáriabeli ölelkező estélyre?

Feleség: Ez magasabb politika, a mihez már csakugyan nem értek. Küldj el Eötvös Károlyért, adjon ő tanácsot.

Férj: Tud is az ebben tanácsot adni. Hiszen ahhoz nemesak az, hanem izlés is kell.

Feleség: Hát erre mi szükség a politikában?

Férj: Az ördög vigye, de mióta ez a Tisza ül a tőlem bitorolt bársonyszékben.

Feleség: De, fiam, ugy beszélsz, mintha csak Apponyi volnál.

Férj: Lári-fári. Annak nincs jussa hozzá, hogy így beszéljen, nekem azonban van. Szóval, mióta Tisza ül a tőlem bitorolt bársonyszékben, azóta divatba jött a politikában, hogy az ember az izléssel is törődjék. Furesa guszttus, mondhatom. Neki könnyű, hanem ülne csak az ellenzéken! Nehezen felsőhajt.)

Feleség: Te, kérdeztessük hát meg Tiszát, hogy menj-e, vagy ne menj-e?

Férj: Asszony, elment az . . .

Feleség: Nanana, csak nyugodtan és előkelően, ha az ellenzéken el is szoktál et-

két éves katonai szolgálat következtében háromszor olyan magas lesz, mint az a kontingens, a melyet legutóbb követeltek, a mikor a magyar ellenzék az ujonclétszám fölemelését megghusította. Az ujonclétszám fölemelése tehát körülbelül hatvanezer emberre szól. Vajjon ez a tervbe vett emelés nem fogja-e elhomályosítani a nemzeti engedmények miatt érvelt örömeiket. Magyarország egyelőre eldöntetlen marad. Ausztriának mindenesetre számolnia kell az ujonclétszám igen nagy emelésével.

A képviselőház összehívása.

A legjobb forrásból érkezett értesülésünk szerint a képviselőház legközelebbi ülését hétfőn, *december hó 12-én tartja meg*, v. i. ezen a napon nyitják meg a negyedik ülészakot. A képviselőház ülését megelőzően úgy a szabadelvűpárt, valamint az ellenzéki pártok is, persze külön-külön értekezletre gyűlnek egybe.

Tisza István gróf magyar miniszterelnök így írja ezt a berlini „*Tay*” legutolsó számában eltökélte, hogy a harcot az ellenzékkel, helyesebben ellenzékkel, a melyeknek 180 szavazata 240 kormánypárti szótöbbséggel áll szemben, végig küzd. Mindenesetre célszerűbb volt volt, ha tavasszal ütközött volna össze; akkor, a mikor a körülménynek és a Háznak hangulata az obstrukció ellen, nyomban az obstrukció lezajlása után elkeseredettebb volna. Akkor azonban megbékéltek, ez a béke azonban nem soká tartott: mind a két fél fenyegette egymást és Tisza gróf, a ki az eldöntetlen helyzeteket ugylátszik nem szerette, a döntést nem akarta provokálni. E mellett megvetette a tartuffészerű alakoskodásokat és nyíltan jelentette ki, hogy a házszabály rendelkezéseinek tulateszi magát, mert a rosszabb törvénysértéseknek elejét akarja venni. Ebben támogatta a többség és lépéséhez

megszerzi választások révén az egész nemzet jóváhagyását is, Tisza István gróf azt a feladatot tűzte ki célul, hogy munkaképes parlamentet teremtsen, óhajt, a mely alkotmányos jogait gyakorolni fogja és ennél fogva jogában lesz majd követelni, hogy Ausztria is teljesítse Magyarországgal szemben kötelességeit, a mint ezt a pragmatika szankeió és az 1867-es törvényhozás előírják. Vajjon Tisza István grófnak sikerül-e hazafias programját keresztülvinni, ezt a jövő mutatja majd meg. A politikában is, a háborúban is végre a siker a döntő. Ha Tisza keresztülhatol, abban az esetben mint határozott ellenfelet fogják ünnepelni. Ha azonban nem győz, akkor ráfogják majd, hogy meggondolatlanul cselekedett. Tisza István gróf ellenfelei tudják, hogy mit akarnak; mindenekelőtt azt, hogy ezt a reájuk veszedelmes kormányelnököt megbuktassák, aztán pedig, hogy kevésbé magikus miniszterelnököt kapjanak. Hogy azonban a szabadelvűpártból kilépettek mit akarnak, azt ők maguk se nem tudják. A római kuria a legnehezebb helyzetekben talál expedienst és így cselekszenek a magyar politikusok is. Nem kizárt tehát, hogy ebben az esetben is kompromisszus lesz a vége.

Tisza, az ember.

Parlamenti viharok alatt, a népgyűlések zajgó hullámai között a neki vadult utcai csöcselék ordító tömegében úgy állt, mindig mint az igazi férfi. Bátran, szilárdan el nem halványodva. Mikor tegnapelőtt Győr főutcáján kocsijának ablakát törték be, akkor sem remegett. Az első gondolata valószínűleg az lehetett, hogy megbirkózik támadóival, mint hajdanában gondtalan diák korában birkózott pajtásaival kint a debreceni nagyerdő himes virágos pázsitján. Mert hogy egész ember, mert hogy nem fél senkitől sem, az bizonyos. Van benne nagyon sok jellemvonás abból az államférfiúból, a

kit atyafiságos kötelékébe számít s a ki Apafy Mihály fejedelem idejében igazgatta ennek a szerencsétlen országnak sorsát, Apafy vas kancellárjának Telek Mihálynak vére buzog az ő ereiben — s kálvinista fanatizmusával ő is oda irhatja családi cimere mellé a jelmondatot — *Si fractus illabatur orbis — impavidum ferientque ruinae.*

Stilizált fordításban tényleg alkalmazható Tisza Istvánra a klasszikus idézet. — Omoljon össze hát a világ, ő nem fog remegni a romok között. Mert rá lehet mondani, hogy alkotmánytipró, hogy a formát odadobja véres sebek árán is a lényegnek — de bátran, férfiasan cselekszik s cselekedetét igyekszik meg is indokolni.

Ennek az embernek egyéniségével sokat foglalkozik majd a história. Hogy milyen világitásban fogja személyét a jövő emberre látni, erről beszélni most nem lehet. De hogy köteteket fognak írni egykor róla, az egészen bizonyos. Historikusok, politikai essay írók kutatni fogják majd, hogy Tisza István a politikus mellett milyen belső világa, milyen sajátos énye volt Tisza Istvánnak, az embernek. A kik ismerik, a kik valaha bizalmasak voltak vele, azok azt a választ fogják adni, hogy a két egyéniség egymástól teljesen különbözött, egyik a másik eljárásának magyarázatát nem adja. Egy pár szürke epizóddal, melyet egy alapos ismerője mesélt el nekünk — próbáljunk bevilágítani Tisza Istvánnak, az embernek lelkébe.

*

A nyáron, azon az izgalmas napokon, a mikor az ugrai levél készült Geszten, Khuen Héderváry Károly jelenlétében, Tiszához napokon keresztül nem mehetett be emberfia. A nevezetes napok egyik délutánján megjelent a geszti verendán egy kékbe öltözött polgár s hóna alatt nagy esomag irással be akart menni a kegyelmes urhoz. Sokáig és zajosan feleselt a folyosón az inassal, úgy hogy a zaj behallatszott a miniszterelnök dolgozó szobájába is. Végre kinyílt az az ajtó s megjelent a miniszterelnök. A ki be akart hozzá jutni, az a geszti hitel-szövetkezet pénztárosa volt. Valami bonyolultabb számadásban nem tudott eligazodni azért kopogtatott be a kegyelmes urhoz. És

től . . . Tanácsot kértek tőlem, olyat adtam hát, a melyet tudtam.

Férj: Ugy látom: az az ember néked elbolondította már a fejedet.

Feleség: Engedd még, ha őszinte tanácsra van szükséged, csak inkább hozzá fordulj, mint Apponyi, Barta vagy Polonyihoz.

Férj: Miért inkább hozzá?

Feleség: Miért . . . miért! Hát elfeledted már a jászberényi választást, az ellened viselt obstrukciót és Barthának ellenem írt cikkét?

Férj: De hiszen, édes hitestársam deha minderre még emlékszem, akkor, hogy magunk is megtudjuk ítélni, vajjon elmenjek-e?

Feleség: Csakugyan magam is azt hiszem. És ha valaki hallotta volna, hogy mi még ezen tanakodunk, a föld alá bujnék szegyenemben. Te tudod mit, legjobb volna, ha makacs beteget jelentenél. Holnapig alhatsz egyet s akkorra talán elfelejtünk mindent, a mi volt.

Férj: Némi melankólikával: Mindent, a mi volt. (Osszeszedi magát.) Lám, lám, mégis sok eszed van néked. (Atkarolja feleségét, megcsókolja s aztán menőben a hálószoba felé.) Oh, jaj Morpheus, szabadíts meg holnapig a mult emlékeitől! (Mindketten eltűnnek az ajtó mögött.)

2. **Jelenet, ugyanott egy nappal később.**

Férj: (cilinderrel a fején, télikabátban beront a szobába): Ott voltam. Fúj, utálnom kellene magamat, ha nem volna előttem a magasabb szempont. Képzeld: esókolóztam Bartával.

Feleség: (kétségbeesve): Barthával?

Férj: Nem csak vele, hanem Ugronnal

is, Apponyival is, Polonyival is, sőt még Lengyel Zoltánnal is.

Feleség: Hogy tehetted ezt?

Férj: Eötvös vitt bele. Ha láttad volna milyen heje-hujával fogadtak. Lengyel Zoltán azt mondta, hogy most már méltó lettem hozzájuk.

Feleség: Hát Apponyi?

Férj: Az egyszerűen a nyakamba borult s egy gyönyörű speccben kijelentette, hogy ő is mint én, önzetlenül megy bele a harcba és felszólitott, hogy minden hátsó gondolat nélkül támogassuk egymást.

Feleség: S te, mit válaszoltál neki?

Férj: Hogy nekem vele szemben sohse voltak hátsógondolataim. Az egész ország tudja, hogy én mit gondolok róla.

Feleség: Hát Bartha?

Férj: Az is megölelt, megcsókolt s két krokodilkönnyet, körülbelül mogyorónagyságúak lehetnek, bányászott ki szeméből, mondván: ezt a kegyelmes asszonynak küldöm bünbocsánatképpen.

Feleség: Szép tőle. Hát a többi?

Férj: Mind megölelt, megcsókolt. Mindnyájan ölelkeztek — esókolóztunk. Te, ha láttad volna, mikor Apponyi és Rakovszky megcsókolták Vázsonyit! Ennél külből jeleneteket igazán nem láthatsz a városligeti Barokáldiban.

Feleség: (felvillanó reménysugárral): De most legalább te leszel a vezérünk?

Férj: Kell is ott vezér! Vezér ott mindenki. Közkatona egy sines. Egyik a másiknak parancsol: egyik a másikat dicséri. Az a legnagyobb, a ki legjobban szidja a kormányt.

Feleség: És így akarjátok megmenteni a hont?

Férj: Mit beszélsz te honmentésről? Van is erre szükség! (Hetykén.) Mink a magunk uralmáért közdünk. Majd meglátod, hogy mi lesz, ha mi leszünk a kormánypárt.

Feleség: Hát már erre gondoltok?

Férj: No ná, másra. Már kész is a miniszteri lista. Lengyel Zoltán pedig házelnök lesz.

Feleség: És te?

Férj: Mi ketten Apponyival még nem egyeztünk meg. Attól függ, hogy kettőnk közül melyik gyűri le a másikat.

Feleség: Hát már is gyűrköztök?

Férj: Csak nem képezed, hogy örökké ölelkezni, esókolózni fogunk. No, de nincs már több időm, édesem. Vissza kell sietnem. s szövetkezetbe.

Feleség: Miféle szövetkezetbe?

Férj: Hát nem tudod? Hisz ez a címe most az egész ellenzéknek: Legújabb szövetkezeti társaság. Ugy-e szép ám? Pá! (Indulni akar, de hirtelen visszafordul.) Alapos a reményünk, hogy Széll is belép a szövetkezetbe, ha csak nem jut eszébe az „izlés.” (A szája csap.) Vigye a ördög ezt a szót, hogy mindig az eszembe jut. Hanem most már igazán megyek, mert itthon az embernek oly sok minden jut az eszébe. Pá! (Megcsókolja nejét és sietve távozik.)

Feleség: (mikor egyedül maradt, magában): Hanem erre már sokat kell majd aludnunk, hogy elfelejtjük. Vajjon lesz-e rá erre elég éjelünk az életben?

Por.

a miniszterelnök abban hagyva a politikát leült a verenda asztalához, maga mellé ültette a kékbe öltözött, tisztességesen kifésült polgárt s vagy másfél órán keresztül revizálta a számadást — míg végre megtalálta a hibát. Kegyelmes kollegája Héderváry ez alatt az idő alatt, a parkban ödöngött azon tündödvé, hogy melyik fontosabb valami — a geszti hitelszövetkezet, vagy az ugrai levél, a mely mégis csak fog felkavarni valamelyes szenvedelmet.

A geszti pap tudvalevőleg negyvennyolcas ember. Ha nem szavaz Tisza ellen, azt csak azért teszi, mert főkurátora ellen még sem illik szavazni egy kálvinista papnak.

Ezzel a pappal történt, hogy vagy négy öt hónapja felrándult Budapestre s úgy reggel kilenc óra tájban megvizitelte Tiszát. A miniszterelnökség öreg komornyikja, a ki néhány miniszterelnököt már kiszolgált, szemébe nevetett a papnak.

Hajnalban nem ad audienciát a miniszterelnök.

A geszti papnak sem, kérdezte az audienciára váró?

— Annak sem!

De kinyílt ám a miniszterelnöki szoba ajtaja és sebesen lépett ki István gróf. Rárontott a komornyikra s aztán karonfogta a geszti papot és bevezette szobájába.

— Az én kálvinista papjaimnak mindig odahaza vagyok — nyugtatta meg a geszti paróchust.

Az ilyen kis dolgokért mennek aztán tűzbe a kálvinisták Tisza Istvánért.

A tiszántuli egyházkerület közgyűlésén történt, Tisza István, György Endrével jött lefelé a kollegium lépcsőjén, előtte zsidogott a papok és világiak nagy serege. Odaugrik hozzá egy eleven szemű kis gimnázista s megfogja a kabátját.

— Bácsi melyik a Thaly Kálmán?

Tisza mosolyogva nézett a fiura s aztán megmutatta neki a csendesen ballagó Thaly Kálmánt.

— Hát Tisza Pista melyik?

A környezet arcán elhült a mosoly. No itt történni fog valami. Tisza azonban kedélyesen fogta fel a dolgot.

— Tisza Pista fiam, az csak volt valamikor, ma már csak Tisza István van. És ha kíváncsi vagy reá, hát itt áll előtted.

A fiu zavartan kapott kalapjához, Tisza pedig mosolyogva tért át az éljenző diákok közt a Darabos-utca vezető kapuhoz. — Akkor még ragyogó szemmel, éljenezve várta a diákok Tisza Istvánt Debrecenbe. Ma hógolyó és kő szorul a markukban. Hiába, a politika megörli a népszerűséget és sárral dobálja meg a napsugarat is.

Napi hírek.

— **Kihallgatás a királynál.** A király tegnap délelőtt 10 órakor a budai királyi várbán általános kihallgatást adott, amelyen megjelentek: Apponyi Sándor gróf királyi főkamarmester, Wenckheim Frigyes gróf királyi főpohárnok, Festetics Tasziló gróf, királyi főudvarmester és Rakovszky István a számvevőszék elnöke, titkostonácsosok, Teleki Józsefné grófné, István Vilmos és Batthyány Vilmos gróf püspökök, Kazy József, Keltz Gyula, Máriássy Odón és Rakovszky Antal kamarások, Csávossy Gyula báró, Haller Károly dr. egyetemi tanár és Schwartz Ottó dr. főrendiházi tagok, Ottruhay Károly kuriai bíró, Nardelli Miklós, Rupp Zsigmond és Weinsum Fülöp dr. udvari tanácsosok, Plossek Ferenc miniszteri tanácsos, Szomjass Lajos dr. osztálytanácsos, Enyeter Ferenc esendőredez, Fáykiss Károly főtörzsorvos, Boshv György, Nagy Sándor és Szabó István országgyűlési képviselő, asztalnokok, Sirkó Mihály földbirtokos, Welky Pál tanfelügyelő és Lichtinberger Ignác az Adria bizt. társ. vezetőtitkára. Szombaton reggel 5 Felső Bécsbe utazik s ezzel a királyi udvarnak mostani budapesti, illetőleg Gödöllői tartózkodása véget ér.

— **Uj helyőrségi parancsnok.** A polgármester ma hivatalosan tudatta a tanácsossal, hogy Nagy Győző ezredes dandárparancsnokká kinevezetvén, az állomás parancsnokságot Vogel Pál ezredestől Nagy Győző dandár parancsnok vette át.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Tegnap délután a városháza kisgyűléstermében Domahidy Elemér főispán elnöklelt a közigazgatási bizottság rendes havi ülését tartotta. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester, Veesev Imre főjegyző, Acél Géza főmérnök, Bészler Károly árvaszéki elnök, Király, Csóka, Oláh és Szabó Kálmán tanácsnokok, Márk Endre, Galánfy János kir. ügyész, Márton Imre, Dr. Fehér Ferenc és Jobbágy János. A polgármesteri jelentés tudomásul vétele után az egyes tanácsnokok referáltak a bizottságnak. Nagyobb vitára az ortodox izr. hitközség iskolájának kérdése adott okot, míg végre a bizottság, a tanács javaslatára kimondta, hogy csak egy zsidó hitközséget ismer el, a statusus aute-hitközséget. S amenynyiben az ortodox és a haladó párti zsidó hitközségnek, iskola ügyből kifolyólag egymás közt valami elintézni valója van, ugygyezzenek meg békésen, vagy vigyék az ügyüket a bíróság elé. A közigazgatási bizottság ülése után, a fegyelmi választmány tartott ülést.

— **A Csokonai-kör választmánya,** e hó 7-én szerdán közös értekezletet fog tartani Veesev Imre és Oláh Károlylyal, mint a városi tanács kiküldöttével az országos Csokonai-ünnepély tárgyában.

— **Karácsonyi kiállítás.** Az ipartestületben e hó 11-én nyílik meg a karácsonyi kiállítás. Az előjáróság felszólította a kiállításra jelentkező iparosokat, hogy tárgyaikat legkésőbb szerdán e hó 7-ig szállítsák be, hogy a kiállított tárgyak kedvező elhelyezést nyerjenek. A segédnek és tanoncok munkái pedig, melyek szerdán tul érkeznek a ipartestülethez, már nem képezik bírálat tárgyát. A bíráló bizottság Tóth Kálmán elnökön kívül két iparosból és két előkelő férfiuból fog állani.

— **Disznótolvajlás.** A debreceni esendőrség szenzációs fogást csinált. Nagy disznólopás történt Tisza-Szentimrén. Rozenfeld Zsigmond tiszaszentimrei lakostól 42 darab, 4500 korona értékű disznót loptak el egyszerre. A nagyszabású tolvajlás nagy feltűnést keltett és a esendőrség azonnal a vakmerő tettes nyomozására vetette magát. hortobágyi Szálka-halom mellett elfogták Cs. Molnár Istvánt, a tettest és beszállították az ügyészség fogházába.

— **Népkönyha a Csicsogón.** A városi tanács tegnapi ülésén határozott a fellett, hol lesz a népkönyha. A városi tanács a népkönyha helyéül a volt Csicsogó kocsma helyiségét jelölte ki, a hol ezután a népkönyha állandóan lesz. A tanács újból felkéri ez évben is a négyeletet, hogy a népkönyha vezetését vegye át. A tanács azt is elrendelte, hogy a szükséghez képest és a célnak megfelelőleg a helyiségeket rendbe hozatja. A népkönyha megnyitása 18 vagy 20-án lesz.

— **A siketnémákat gyámolító egyesület,** ma délután 4 órakor Domahidy Elemér elnöklelt alatt igazgató tanácsi ülést tart a vármegyeházán. Minthogy a gyűlésen az egyesület jövőjére nagy kihatással bíró ügyek kerülnek tárgyalás alá, ezuton is kéri az elnökség a számos megjelenést.

— **Rákóczi sirja a kassai székesegyházban.** A műemlékek országos bizottsága e napokban tartotta meg első ülését, a melynek legfontosabb tárgya volt II. Rákóczi Ferenc és hívei hamvainak a kassai székesegyházban való elhelyezése. E kérdésben Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter és az albizottság előterjesztéssel éltek, a melyet az ülés

beható eszimecsere alá vett és végül Thaly Kálmán érdekes fejtegetéseinek a hatása alatt oly értelmű megállapodásra jutott, hogy II. Rákóczi Ferenc és híveinek földi maradványai a Szent István-kápolna alatti kriptában nyernek elhelyezést, a kőkoporsók Rákóczi-korabeli stílusban, egyszerű kivitelben, de címerekkel és fölírásokkal ellátva készíttetnek el és elhatározta a bizottság, hogy maga a sír-emlék ne gót stílusban, hanem a templom legalkalmasabb helyén, Rákóczi korának megfelelő nemes stílusban tervezessék. — Ezek az általános pontok, a melyekre nézve a bizottság megállapodásra jutott, egyebekben azonban teljesen a művész felfogása az irányadó, a kinek feladata a műemlék stíljét és feldolgozását összhangba hozni a templom architektúrájával. A műre már legközelebb kiírja a pályázatot a bizottság és annak idején egy nagyobb művészeti csoport bevonásával dönteni fog a beérkezett pályaművek fölött.

— **Kortiesnek nincs páholy.** Apponyi Albert gróf nagyváradi utazásának egy igen érdekes epizódját mondja el a nagyváradi Tiszántul. — Az ellenzék nagyváradi elnöke Szokoly Tamás fölkérte a város polgármesterét, hogy a népgyűlés estéjén engedje át a város páholyát Apponyi Albert részére. A polgármester ezt a kérést megtagadta s kijelentette, hogy **kortiesnek nincs páholy.** Es Apponyi nem mehetett el a színházba.

— **Kereskedősegédek sztrájkja.** Szegeden szombaton egy olyan bérciare ütött ki, a mely a maga nemében első az országban: a kereskedelmi alkalmazottak sztrájkja, Ottovay Károly szegedi vasáru-kereskedésében ugyanis tegnapelőtt az alkalmazottak váratlanul kimondták a sztrájkot és mint-hogy a cég főnöke, ifjabb Ottovay Károly a munkaidőre, illetőleg az üzleti zárórára vonatkozó követelésüket nem teljesítette, hetivásáros napon **azonnal elhagyták az üzletet.**

— **A hajléktalanok menhelye.** A tanács elhatározta, hogy a Csicsogó kocsma nem adja ki bérbe és ott helyezi el állandóan a népkönyhát és a hajléktalanok menhelyét is. A tanács egyidejűleg azt is kimondotta, hogy a Csicsogó kocsma helyiségében állandó rendőrállomást létesít.

— **Rigó Jancsi házassodik.** A mi híres cigányunk, a hercegnőhódító Rigó Jancsi hiába, csak megszerezte magának azt az érdemet, hogy élete folyását figyelemmel kísérjük. Legutóbb ott hagytuk el élete fonalát, hogy Berlinben esténként egy mulatóban büvöli el a németeket varázshedűjével. Ennek az újabb fellépésének a nyilvánosság előtt, a hűtlen Chimay hercegnő elpártolása volt az oka. A szerelmes természetű Ward Klára ugyanis egy tüzes nappolyi urnak a szívet többre becsülte a Rigó Jancsiénál és újabb frigyre lépett. Rigó Jancsi — ugylátszik azt akarja megmutatni, hogy legény még ő gáton s talál még ő is lángoló szívet. És házassodik. Mint Berlinből jelentik, eljegyezte Müller Grete kisaszonyt. És azt mondja a hír, hogy Grete kisaszonyt sok berlini leány irigyli az a Jancsi-jáért.

— **Eljegyzés.** Boda Imre nyomdászsegéd, eljegyezte Varga Ilona szaktársnőjét Debrecenben.

— **A házasságról.** Akik azon töprengnek, hogy milyen nőt vegyenek el, vegyék figyelembe a következő igéket:

Aki szerelemből házassodik, feleséget kap, aki pénzért, urnót, aki társadalmi állásért — egy hölgyet.

A feleség szeretni fog, az urnó megbecsül, a hölgy megtűri. A feleség a tied lesz, az urnó a házzal és barátjaiddal törődik, a hölgy a világgal és társasággal.

A feleség egyetért veled, a hölgy felügyeletet gyakorol fölötted. Ha beteg vagy ápolni fog, az urnó meglátogat, a hölgy tudakolni fog hogylétéről.

Feleséged megosztja veled bánatodat, az urnó a pénzedet, a hölgy adóságait. Ha meghalsz, a feleség sírat, az urnó sajnál, a hölgy gyászruhába öltözik.

— **A szegényügyi bizottság,** e hó 7-én szerdán bizottsági ülést tart, melyen a

szegények téli segélyezését: a szegényházba való felvételeket és folyó ügyeket fognak tárgyalni.

— **Felhívás.** Az Ábrányi szobor hangversenyében érdekelt, összes dalárdák felkérértnek, hogy kedden, (december 6-án) este fél kilenc órakor, a kollégium énektermében megjelenni sziveskedjenek. Csurka titkár.

x **Gyenge, tüdőbajra hajlandó** gőrvélykörös, vérszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovits-féle iztelen csukamájolaj, melyet miután sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen íze nincsen szivesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszerárán, Debrecen.

— **Zsebmetszés.** Szabó nevű ismert zsebvágó felakarta használni a vasárnapi népgyűlés tömeges, nagy összetorlódást és ott megjelent, de vesztére, mert a rendőrök fölsírták és elfogták.

— **Rendőri hírek.** Kósik Eszter Apafi u. 2. sz. a. lakó leányt az elmúlt éjjel a Simonffy-utcában megtámadta Balásti József Hunyadi u. 4. sz. a. lakó kőműves legény és minden előzetes szóváltás nélkül összevissza verte. — Juhász István hetes feljelentést tett tegnap a központon, hogy a lakásán levő ládáját valaki feltörte és onnan 40 koronáját kilopta. A rendőrség mindkét ügyben megindította a vizsgálatot.

x **Ezerjő bor.** 18:20 kr. és szőlőveszsző előadó Szemere tanítónál Rákóczi utca 31. szám alatt.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakásban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Ő nagysága vendéglőben.

A férj: Válaszsz, édes.

Ő nagysága: Válaszsz csak te.

A férj: Félek, hogy nem találom el a gusztusodat.

Ő nagysága: Nekem mindegy.

A férj: Mit szólna a fogashoz vajban?

Ő nagysága: Semmit.

A férj (megrendeli a pincér szalad).

Ő nagysága: Ambár jobb szerettem volna kecségét hidegen.

A férj: De istenem, mért nem szóltál? Most már meg van rendelve.

Ő nagysága (mártírosan): Nem baj, nekem mindegy. Aztán neked is mindegy lehet, hogy egyszer megyek vendéglőbe s jól érzem-e magamat vagy sem.

A férj: Itt a fulánk. Vissza fogom rendelni a fogast.

Ő nagysága: Ne, minek? Megeszem a fogast is.

A férj: Hát válaszsd ki te a hust, hogy annál ne legyen baj.

Ő nagysága: Már baj van? Köszönöm, ha szememre veted, hogy én is bátorkodtam véleményt mondani, akkor nem kell semmi, már jóllaktam.

A férj: Nézd, édes, már ránc néznek.

Ő nagysága: Persze, ilyen személylyel, mint én vagyok, nem lehet tisztességes helyen matatkozni.

A férj: Félreértesz. Már ránc néznek és találgatják: ki lehet az a rongyos alak azzal a tüneményes urinóval?

Ő nagysága: Jól is tette volna, ha tisztességesebb kabátot vesz fel.

A férj: Helyes, hát most válogass valamit a hust.

Ő nagysága: Mind olyan közönséges étel, Nincs itt francia étlap?

A férj: Az étlap magyar, de az étel lehet francia is.

Ő nagysága: Akkor együnk csirkepörköltet.

A férj: Nagyon jó.

Ő nagysága: Vagy inkább báránygírinccel. Azt ugy sem esináljuk otthon.

A férj: Nagyon jó lesz.

Ő nagysága: Csak nem tudom, hogy nem lesz-e szaga. Milyen az a straszburgi rostélyos?

A férj: Bizonyosan valami barnaszószos délről maradt hus.

Ő nagysága: Pfüj. Inkább jéréjét eszünk.

A férj: Mivel?

Ő nagysága: Ha ugyan nem vén. Talán borju filet-t á la Wilhelmine. Ez érdekes lehet.

A férj: Az is szószos lesz, de nem bánom.

Ő nagysága: Te nem bánod, hanem én! Milyen a fécán?

A férj: Majd megkérdezem a pincértől.

Ő nagysága: Tudod mit? Csináltassunk inkább egy beefsteak-et.

A férj: Helyes, tükörtojással.

Ő nagysága: És velesült krumplival. De én jobban szeretnék . . .

A pincér (a halat hozza): Parancsolnak azután?

A férj: Nos, édes, mit rendeljek?

Ő nagysága (megbotránkozva hátradül, hidegen): Már megmondtam! **Cras.**

SZÍNHÁZ.

M Ū S O R.

Kedden, Diákélet. Színmű.

Szerdán, Csikós. Népszínmű.

Csütörtökön, Kis alamuszi. Operett.

Pénteken, Hajduk hadnagya. Operett.

Szombaton, Diákélet. Színmű.

Vasárnap, d. u. Cigánybáró. Operett. Este először Áldozati bárány. Bohózat.

* **Heidelbergi diákélet.** (Bemutató előadás.) Oh boldog diák évek, melyek öröm és boldogság között suhantatok el alig észrevehetően a fejünk fölött, légy üdvözölve! A tegnapi bemutatón szinte ott éreztem magamat a jókedvű diákok között és majdnem velük énekeltem lelkesülten, örömittasan Gaudeamus igitur . . .

Förster Vilmos a Heidelbergi diákéletéhez Fritz Eitel német trónörökös poetikus, ártatlan szerelem adta meg a az impulzust, melyet annak idején sokat tárgyaltak a német lapok. Csupán a cselekményt vitte át más millőbe, a történet ugyanaz.

Károly Henrik egy kis német nagyhercegség trónörököse kiszabadul az udvari etikett fészes, rideg légköréből és Heidelbergbe jut, nevelőjével a jó kedélyű frej Doktor Jüttnerrel, a ki diákéveit ugyancsak itt töltötte el. A trónörökösből Karesi lesz, a vig cimbor, aki együtt iszik, együtt lumpol a diákokkal, az öreg nevelő kíséretében. Szerelmi kalandja is akad Katicával, a diákkoresma tündérével. De alig négy hónapi szabadság után vissza kell térnie az udvarhoz, el kell hagynia szerelmesét, akihez ifju lelke egész tüzével vonzódott. Otthon átveszi az uralkodás gondjait és ennek közepette mogorva zárkózott lesz. Egy heidelbergi ismerősének látása, felkelti benne a vágyat a diákváros és Katica után. Komornyikja Lutz kíséretében egy órára visszatér Heidelbergbe, de az már nem a régi. A volt társai közül csak kettőt talál ott és azok is, úgy mint a diákok hajlongva, ünnepi beszéddel fogadják. De viszontlátja szíve Katicáját, aki szerelmesen simul keblére. Ez felmelegíti még egyszer az uralkodót, tegeződnek esőkolóznak . . . Am letelt az óra és Károly Henrik elhagyja végleg Heidelberget, hova az emlékein kívül még hű nevelője Dr. Jüttner sirja is köti.

Ezt a közvetlen, egyszerű mesét a szerző oly bájos, poetikus jelenetekkel tarkítja, hogy még a legkönyösebb színházi habitueknek is könyöplődött a szemébe. A visszaemlékezés könnye. Diákéveink és első szerelmünk.

A debreceni színház ez évadban nem

produkált még ily összevágó, szép előadást, mint a tegnapi és a színészek játékán meglátszott a jól átgondolt alakítás. A siker oroszán része Csontos Gyulát és Faragó Ödönt illeti meg. Csontos, Károly Henrik szerepében tökéletes volt, míg Faragó az öreg nevelőt Dr. Jüttner személyesítette annyi művészi tudással és ambícióval, amely a legkitünőbb alakító színésznek is dicséretére válnék. Katica szerepében Szabó Irma jeleskedett, aki a megtestesült gyermekes édeség és báj volt. A többi szereplők is kitélek magukért. A gyönyörű karok betanítása Huber karmester érdeme. A bemutató telt ház előtt folyt le.

— **ékás.**

* **Színházi hírek.** Ma kerül másodszor színre Mayer-Förster Vilmos Heidelbergi diákélet című színműve. Szerdán a Csikós 3 felvonásos népszínművet adják, melynek főbb szerepeit Sugár Aranka, Arday Ida, Mezei Andor, Szilágyi Aladár, Iványi Antal, Csiky László, Sebestyén Géza, Krémer Jenő és Faragó Ödön játsszák. A legközelebbi ujdonság az Áldozati Bárány című 3 felvonásos bohózat lesz, melynek vasárnap lesz a bemutatója.

TAVIRATOK.

A király a mücsarnokban.

Budapest, dec. 5. A király ma délután meglátogatta a mücsarnok téli tárlatát. Az előkelőségek élén Berzeviczy kultuszminiszter fogadta. A király nagy eilsmeréssel nyilatkozott a kiállításról és több művészt bemutattatott.

A japán-orosz háboru.

Pétervár, december 5. Az orosz távirati ügynökség jelenti: A tengerészek szabasztopoli zavargásának nincs politikai iránya és az semmiféle összefüggésben nincs a háborúval. A zavargás oka a következő: A laktanyák körül kis telep képződött, mely a tengerészek családjaitól lakott házakon kívül csempészesapszékéből és mulatóhelyekből állott. Susin tengernagy, a fekete-tengeri hajóhad parancsnoka rendeletet boesított ki a házak lerombolására és a mulatóhelyek bezárására. Mikor a rendőrség végre akarta hajtani a tengernagy parancsát összeverődtek a tengerészek és zajosan tüntettek. Verekedés is volt, amelyben egy arra kocsikázó hajóskapitányt kirántották a kocsijából és földhöz vágták. A közbelépő katonaságnak sikerült a tömeget szétszórni.

London, december 5. A Standardnak jelentik Pétervárról, hogy Fint Károly, az amerikai hajóhadalkusz két millió font sterlingről és a Rothschild-csoportra szóló csekkeket kapott az orosz kormánytól, mely összeg a chilei és argentiniai hadihajók vételára.

Pétervár, december 5. (Hivatalos) Szaharov tábornok táviratozza, 4-én éjjel egy japán önkéntes csapat megkísérelte dróthálókat Ninesinpu község előtt elpusztítani, de puskatüzzel visszazoritottak, miközben egy japánt elfogtunk. — A mai napon nem érkezett jelentés összeütközésről.

Pétervár, december 5. Kuropatkin tábornok táviratozza 3-iki kelettel: Azok a csapatok, amelyek dec. 2-án Depindusanig jutottak, ott nem láttak ellenséget. Azok a járőrök, a melyeket a balszárnyról küldtek ki kutatásra, e község rakodóházában 17 japán holttestet találtak teljesen kifosztva, valószínűleg az ottani lakosok rabolták őket ki. Két japán század dec. 3-án éjjel megtámadta a Konhalo partján levő Csantakenan falutól három kilométernyire keletre fekvő Ueiaen falut, de puskatüzzük visszazitte az ellenséget. Két halottunk és négy sebesültünk volt. Állásunk előtt számos halott és sebesült maradt tekve, ezeket azonban nem lehetett elkarantálni, mert az ellenség mindenkire rálért, a ki a térhez közeledett. November 29-én

éjjel járőreink egyike megállapította a Velikoluck ezredhez tartozó Isesenko és Harzamatov nevű katonákat, kik az okt. 16-iki éjjeli ütközetben megsebesültek és a futóárkban maradtak fekvé. Karcamatov, aki könnyebben sebesült meg, hogy Isesenket és magát fenntarthassa, 45 napig úgy szerzett élelmiszereket, hogy azokat az elesettek készletéből vette el. A mikor azután Isesenko már el tudott mozdulni; elhagyták a futóárkokat és valahogy eljutottak állásunkig. A dec. 3-iki összeütközésekről nem kaptam semmiféle jelentést.

London, december 5. A Morningpost jelenti Sanghaiból: Az oroszok Sanghaiból valóságos raktárt csináltak seregük és hajóhaduk számára. Orosz számlára nagy szénraktárakat állítanak fel. Egy ismert angol blokád törő hír szerint forgalomban van az itt internált orosz tengerészekkel. A semlegesség megsértése itt elkeseredést okoz. A japán kormány hír szerint a kínai hatóságoktól azt kívánta, hogy ügyeljenek az orosz tengerészekre, tekintettel arra, hogy részegsek, és zavaros körülmények között élnek, mert Sanghaiban 2000 japán él.

London, december 5. A Daily Telegraph jelenti Csifuból 3-áról: A japánoknak sikerült nehéz ágyakat felvontatni a 203 méteres dombra vagy az Iseesán erősségtől közel keletre fekvő magaslatra. Az oroszok folyton tüzelnek a 203 méteres dombra. Ugyanez a lap jelenti Sanghaiból, hogy a japánok megszállták a 203 méteres dombot.

Az új orosz alkotmány.

Moszkva, december 5. Egy lakomán, amelyen mintegy négyszázötven ügyvéd, orvos és újságíró vett részt, határozatot hoztak, amelyben esatlakoznak a pétervári szemtszvo képviselők tanácskozásának határozataihoz és az ügyvédek tegnapi gyűlésének ama határozatahoz, amelyben népképviselést követelnek. — A határozatot közlik a belügyminiszterrel.

Öngyilkos irodavezető.

Temesvár, dec. 5. Opra János temesmegyei gazdasági egyesület irodavezetője ma agyonlőtte magát, mert fiatal neje elhagyta.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 5.

Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsza került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonaneműek változatlanok. Idő: kódos.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Személyi hir.** Dr. Szűts Miklós táblabíró a debreceni törvényszék elnöke tegnap néhány napi tartózkodásra Budapestre utazott.

§ **Esküdtszéki tárgyalás.** Tegnap tartotta a törvényszék a decemberi esküdtszéki ciklus első főtárgyalását Oláh Miklós elnöke alatt. Szavazó bírák voltak: Szoboszlai Sándor és Tatai Ferenc. A vádhatóságot Horváth István alügyész képviselte. A tárgyalás alá került ügy a következő: Kiss Péter, Botos András és Lovass Ferenc sárándi legények ez év augusztus havában a sárándi koreszmában mulattak. Ott volt L. Szabó Ferenc gazdaember is, a kinél néhány bankópénzt láttak a mulató legények. Mikor L. Szabó kiment a koreszmából, ezek utána mentek és Botos András hátulról egy fahusággal fejbe vágta L. Szabót, a ki véresen bukott a földre. A másik két legény pedig elszedte 70 koronát tartalmazó erszényét. Rablás miatt kerültek az esküdtszék elé. A védői tisztet V. Nagy Gusztáv, Dr. Kérészy Árpád és Dr. Balogh Géza ügyvédek látják el. A fogva levő vádlottak erősen tagadják a terhükre rótt cselekményt és mindenik a másikra akarja

kenni a bűn odiumát. Minthogy ez ügyben sok tanu vár kihallgatásra, a tárgyalás előreláthatólag el fog két napig tartani.

§ Egy ellenzéki képviselő bűnpöre.

A budapesti büntetőtörvényszék dr. Dolesehan Alfréd elnöke alatt tegnap délelőtt kezdte tárgyalni dr. Eötvös Bálint ügyvéd és országgyűlési képviselő, Eötvös Károly fiának bűnpörét. A vádirat szerint Eötvös 1899-ben ügyvédi megbízása körében Kacián Károlyné, született Hegedüs Jozefa nagyváradi lakost 90.000 korona erejéig megkárosította. Kaciáné nem jó viszonyban élt férjével; Eötvös Bálint vitte az asszony valóperét és közben megtette a lépéseket, hogy a házasfelek vagyoni elkülöníttessenek. Hogy ezt elérje, két darab, összesen 90.000 koronáról szóló váltót íratott alá Kaciánéval és a váltókat egy irodai alkalmazottja útján beperesítette. Meg is kapta a pénzt s ekkor Kaciáné ez ő tanácsára megtette, hogy életjáradéki szerződést kötött Darvas irnokkal. E szerződés értelmében az asszony 4000 koronát kap évenként és ha elhal, a tőkét kiadják a gyermekének. Az életjáradékot két és fél évig fizette Eötvös. Eötvös ezzel szemben azzal védekezik, hogy őt Kaciáné feljogosította a 90.000 korona felhasználására, amit tanukkal is bizonyíthat. A tárgyalás előreláthatólag két napig fog eltartani.

§ **Az anya szive.** Töporódott anyóka állt a büntető járásbíró előtt panaszosként. A panaszát orvosi látlelet bizonyította, a mely szerint könnyű testi sértés vétsége követteget el rajta. A vádlottak padján fiatal menyecske ült lesütött szemekkel, a tulajdon leánya. Megverte. Kezet emelt a szülő édesanyjára. Tudja, érzi a bűnét a vádlott, a világot fel nem merné emelni tekintetét. Kisülne a szeme a nagy szégyentől. Az öreg asszony nézi-nézi a vádlottat, a szeméi megtelnek könnyekkel és megszólal:

— Tekintetes urak, engedjék el a leányomat... visszavonom a panaszomat...

Az anyai sziv, az áldott anyai sziv szólalt meg az öreg asszony ajkán, a vádlott pedig odacsuszott hozzá alázatosan és megcsókolta a ráncos kezét, amelyre odahullott néhány bocsánatkérő könyvessepp is.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek

eladásra leszállított

árak mellett.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, göres, és más ideg állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatlyu szabad gyógyszerárban.

Nagy alkalmi könyvbazár!

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacutcai helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

könyvet-, zeneművet-,

képet-, papírárut stb.

beszerzésiáron alul árusítunk el.

Árak már 5 fillértől kezdődőleg.

EZEN BAZÁR CSAK RÖVID IDEIG ÁLL FENN ÉS IGY KÉRJÜK EZEN KEDVEZŐ ALKALMAT MIELŐBB FELHASZNÁLNI.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.

könyv és papírkereskedése

DEBRECENBEN,

a Kistemplommal szemben.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacso)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székszorulás

egtöbb betegségekforrása ellen Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve küldetünk.

Utánasoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

óvás! Neustein Fülöp hashajtó labdacso. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

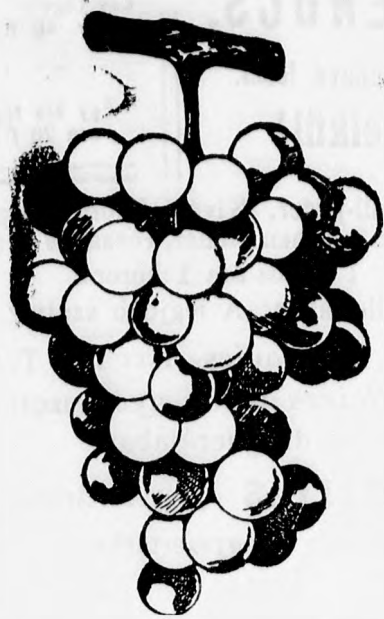
A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerár. Bécs, Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balázs Ó. Füle P, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

„Milleniumi emlép” Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, is mely szőlőiskola állami segítséggel és állami felügyelet mellett létesült.

10495—1904. Tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni Kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság közhírré teszi hogy a Takarékos és Hitelintézet végrehajthatónak özv. Balog Andrásné Sebestyén Julianna végrehajtást szenvedő elleni 6000 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék, területén levő a debreceni 4963 sz. tjkvben A + 1. sor. 3189—2 hrsz. a. foglalt ingatlanra a c. 8 sorsz. a. Tóth János javára bekebelezett lakhatásijog épségben tartása mellett 2260 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi december hó 22-ik napján délután 3 órakor a kir. tszék árverési termében megtartandó nyilvános árverés a eladatni fog.

Ha azonban az ingatlanok vételára a szolgálmi jog fentartásával 9600 koronát, mint a szolgalmi tkvi. bejegyzését megelőző teher tételek fedezete szempontjától megállapított összeget meg nem üti: az árverés hatálytalanná válik és ez ingatlan a szolgálmi jog fentartása nélkül a kitűzött határnapon újabban elárvereztetik, s a megállapított kikiáltási áron alól is eladatik.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10százalékos, vagyis 226 koronát készpénzben vagy az 1886. LX. t. c. 42 §. ában árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §. ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. c. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

Debrecen, 1904. évi szeptember hó 27. én.

Bolváry.

kir. tszéki bíró.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritk. alkalmi bevásárlás nőidivataikkben. finom gyapju szövetek, selymek, diszek, női felöltők, blousok, szörme boak és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban, mult évi cikkek minden árban kiárusítatnak.

Hirdetések
Szabadság-ban
jutányos áron
felvétetnek,
Csapó-utca
9.

Telefon
275.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekből mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Magyar Fém- és lámpaárugyár.

Részvénytársaság

BUDAPEST-KÖBÁNYA.

Ezredéves orsz. kiállítás díszoklevél.

Légszesz- és villamos Csillárok

a legegyszerűbb kiviteltől a legpazarabbig.

Petroleum-lámpák!

Stilszerű újdonságok!
Fém és díszműtárgyak.

Valódi

Király-olaj

a legjobb biztonsági petroleum

Debrecen: Simonffy-utca.

Van szerencsém a nagyjérdeműközön-
séggel tudani, hogy 20 év óta a breiapipe
con fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelően megna-
gyobbítottam, valamint egész modern gőzerőre
rerendezett

butor-gyártat

Étesítettem és ezáltal abban a kellemes hely-
zetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet
minőség, íz és ár tekintetében, előnyösebben
mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt
bárkivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönsé-
get saját érdekében kitűnő gyártmányu
butoraim megtekintésére, valamint szabadak-
mazott ebéd- és más asztalaimra, melynek min-
den lapja egészen kemény tömör fából, 244
darabból van összeállítva és ezáltal minden
vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás
teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyárca, csász. és kir. udvari szállító
Debrecen.
Asztalos segédek kerestetnek.

A legjobb arcz-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
lához

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három színben, fehér, rózsaszín és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Fennáll 22 éve

Legmagasabb helyről
kitüntetve 1890 ben.

Legnagyobb Legrégibb és Legszolidabb
órás ékszerész üzlet Debrecenben

a Löfkovits Arthuré

Főpiac a posta mellett

MENYASSZONYI ÉKSZEREK ÉS KELENGYÉK

Legolesőbban legizlésteljesebben szállítanak. Megnagyobbított aranyműves és vésnöki műhelyeimbe minden javítás
átalakítás és új minta legmegbízhatóbban és legolesőbban vitetik ki.

Állami ezüst érem.

II. Vilmos német csá-
szár által kitüntetve
1901. ben.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitja a második
évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett,
leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a
800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az év társulatok tartamát véve
alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint
már eddig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig
előlegképen befizetésük¹⁰ része erejéig, megfelelő kezések jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapir zálogra, végül
jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb
előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején
kezdődnek mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetékseinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. főtervező épületében) bármely nap
előlelt úgy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1904. november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájába